

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 17/2010-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. januára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. Ing. K. M., K., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Daňového úradu K. I a postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 7 S 77/2007 a jeho uznesením zo 16. septembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Ing. K. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. novembra 2009 doručená sťažnosť JUDr. Ing. K. M., K. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namietal porušenie svojho základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Daňového úradu K. I (ďalej aj „daňový úrad“) a postupom

Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 S 77/2007 a jeho uznesením zo 16. septembra 2009 (ďalej len „uznesenie zo 16. septembra 2009“).

1. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ ako daňový subjekt „v dňoch 20. až 22. 12. 2006 podal... 24 podaní správcovi dane, ktorým bol v tom čase Daňový úrad K. V“.

Sťažovateľ uviedol viacnásobnú korešpondenciu medzi týmto daňovým úradom, Daňovým riaditeľstvom Slovenskej republiky v B. B. a ním, predmetom ktorej bolo jeho domáhanie „o vydanie rozhodnutí a dodržanie zákonnej procesnej lehoty na vydanie rozhodnutí a odstránenie nečinnosti správcu dane – DÚ K. V“ a vyjadrenie nespokojnosti s formou vybavenia jeho podaní, t. j. „odpoveďou resp. postúpením veci nadriadenému orgánu“. Zo žiadosti vyplýva, že v roku 2007 sa stal „novým správcom dane“ Daňový úrad K. I („Daňové riaditeľstvo SR... rozhodnutím... zo dňa 28. 2. 2007 rozhodlo tak, že... delegoval miestnu príslušnosť... z Daňového úradu K. V na Daňový úrad K. I od nasledujúceho dňa po dni doručenia rozhodnutia.“).

Sťažovateľ ďalej uviedol, že „Dňa 8. 8. 2007 podal... žalobu na začatie konania proti nečinnosti orgánu verejnej správy na Krajský súd v Košiciach.

Dňa 20. 10. 2009 bolo doručené právnej zástupkyňi sťažovateľa uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7 S 77/2007 zo dňa 16. 9. 2009, ktorým súd návrh zamietol...“.

2. Sťažovateľ v odôvodnení predmetu svojej sťažnosti (porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy) okrem iného uviedol:

«Daňové riaditeľstvo SR listom zo dňa 6. 6. 2007... uviedol: „... správca dane odpovedal na podania doručené v dňoch 20. - 22. 12. 2006, kedy samostatne na každé podanie vydal oznámenie, resp. rozhodnutie dňa 13. 3. 2007, ktoré boli Ing. Mgr. K. M. doručené dňa 19. 3. 2007.“.

Tento spôsob vybavenia sťažnosti sťažovateľa svedčí o snahe tak správcu dane, ale aj orgánu, ktorý sťažnosť sťažovateľa vybavoval, vyhnúť sa povinnosti správcu dane

rozhodnúť v začatých daňových konaniach... Ustanovenie § 20 nepripúšťa možnosť, aby bolo konanie ukončené oznámením...

V tejto súvislosti nemožno súhlasiť s názorom vysloveným v napadnutom uznesení Krajského súdu v Košiciach, podľa ktorého začatie konania v zmysle § 20 ods. 1 Zákona č. 511/1992 Zb. v znení neskorších predpisov je podmienené kvalifikovaným podnetom, ktorý je schopný vyvolať účinky začatia daňového konania...

Vychádzajúc zo zásady zakotvenej v článku 2 ods. 2 Ústavy SR... je správca dane viazaný v Zákone č. 511/1992 Zb. predpísanými postupmi a v prípade, že daňové konanie začalo, čo je nesporné, postupovať v ňom jedným zo zákonom predpísaných spôsobov. Ako je zrejmé zo sťažnosti, a jej príloh, správca dane doposiaľ nevydal v konaní, začatom sťažovateľovým podaním, žiadne rozhodnutie. Napriek tomu, že sťažovateľ využil možnosť, aby dosiahol nápravu tohto stavu v konaní pred všeobecným súdom. Krajský súd v Košiciach mu túto ochranu neposkytol.

Neposkytnutím ochrany sa takto stal zodpovedným za porušovanie práva sťažovateľa.»

3. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„Právo sťažovateľa - na prejednanie veci zákonom ustanoveným spôsobom podľa článku 46 ods. 1 Ústavy, bolo uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7 S 77/2007 zo dňa 16. 9. 2009 a postupom Daňového úradu K. I porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7 S 77/2007 zo dňa 16. 9. 2009 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Krajskému súdu v Košiciach aj Daňovému úradu K. I pokračovať v porušovaní namietaných právach sťažovateľa.

Daňový úrad K. I a Krajský súd v Košiciach sú povinní nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie označeného základného práva zaručeného ústavou postupom daňového úradu a krajského súdu a ich rozhodnutiami (resp. administratívnymi vybaveniami) v jeho daňových veciach.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

1. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ predmetnou sťažnosťou najprv v jej petite napadol bližšie neoznačený postup daňového úradu. Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať napadnutý postup daňového úradu, keďže proti nemu bol prípustný zákonom stanovený prostriedok nápravy, ktorý sťažovateľ využil, keď proti nečinnosti orgánu verejnej správy podal návrh na začatie konania, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením zo 16. septembra 2009 tak, že návrh zamietol. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Pokiaľ ide o napadnuté uznesenie krajského súdu zo 16. septembra 2009, možno zo sťažnosti vyvodiť, že sťažovateľ vidí porušenie svojho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy najmä v spôsobe výkladu a následnej aplikácii ustanovení § 20 a § 30a zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou

garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03, I. ÚS 334/08).

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy označeným rozhodnutím krajského súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov.

V právomoci ústavného súdu zostalo následne iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci krajského súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o návrhu sťažovateľa uznesením zo 16. septembra 2009 sú zlučiteľné s označeným článkom ústavy.

Po oboznámení sa s obsahom uznesenia krajského súdu zo 16. septembra 2009 ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd svoje rozhodnutie, ktorým zamietol sťažovateľov návrh, náležite odôvodnil, čo vyplýva aj z nasledujúcich relevantných častí odôvodnenia napadnutého uznesenia: *„Podaním doručeným Daňovému úradu K. V dňa 22. 12. 2006 sa navrhovateľ domáhal vydania rozhodnutia o tom, či boli splnené, resp. nesplnené procesné podmienky nezákonne začatého daňového konania, ktorému predchádzalo nezákonné ukončenie daňovej kontroly za zdaňovacie obdobie december 2000 (opakovanej), február - december 2001 a január 2002 o otázke nedodržania stanovenej lehoty na ukončenie daňových kontrol (premlčacej a prekluzívnej lehoty).*

Správca dane listom zo dňa 13. 3. 2007 navrhovateľovi dal na vedomie, že dôvody uvedené v jeho návrhu boli preverované na základe jeho podaní Daňovým riaditeľstvom SR B. B. i Krajským súdom v Košiciach. Poukázal na to, že tieto dôvody boli súčasťou procesu, ktorý predchádzal vyrubovaciemu konaniu a tento postup je v súčasnosti predmetom odvolacieho konania. Preto o zákonnosti postupu správcu dane rozhodne odvolací orgán v osobitnom konaní.

Zo súvisiacich spisov Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6S/85/2007, 6S/126 - 132/2007 a 7S/106 - 111/2007 súd zistil, že navrhovateľove návrhy na nečinnosť správneho orgánu súvisia s daňovou kontrolou začatou dňa 25. 5. 2005, ktorú navrhovateľ neumožnil

ukončiť, preto správca dane určil základ dane a DPH podľa pomôcok podľa § 29 ods. 6 zákona o správe daní a poplatkov a protokol o tomto určení bol prerokovaný 31. 10. 2006. Vo vyrubovacom konaní bolo vydaných 13 platobných výmerov dňa 3. 11. 2006, ktoré, boli navrhovateľovi doručené 24. 11. 2006 a navrhovateľ proti všetkým platobným výmerom podal odvolanie bez odôvodnenia, pričom vyzval správcu dane, že odvolanie doplní až na výzvu správcu dane. V odvolaniach namieta rovnaké nedostatky postupu správcu dane a vykonávanej kontroly ako v návrhu na začatie konania o splnení (resp. nesplnení) procesných podmienok nezákonne začatého daňového konania, ktorému predchádzalo nezákonné ukončenie daňovej kontroly za zdaňovacie obdobie december 2000 (opakovanej), február - december 2001 a január 2002 o otázke nedodržania stanovenej lehoty na ukončenie 1 daňových kontrol (premlčacej a prekluzívnej lehoty). O odvolaniach Daňové riaditeľstvo rozhodlo trinástimi rozhodnutiami zo dňa 12. 10. 2007 a navrhovateľ podal proti týmto rozhodnutiam žaloby doručené súdu dňa 7. 11. 2007.

Otázka nedodržanie lehoty na vykonanie daňovej kontroly, upravenej v ustanovení § 30a ods. 7 a 8 zákona Č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov bola predmetom žaloby navrhovateľa, ktorou sa domáhal preskúmania rozhodnutia odporcu zo dňa 10. 7. 2006 č. j. 709/320/25433/2006. Uvedené konanie prebiehalo na tunajšom, súde pod sp. zn. 6 S 41/2006 a bolo právoplatne skončené rozsudkom zo dňa 30. 11. 2006 v spojení s rozsudkom NS SR zo dňa 19. 4. 2007 sp. zn. 3 Sžf 9/2009.

Podľa § 250t ods. 1 O. s. p. fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť. Návrh nieje prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

V konaní podľa § 250t O. s. p. je potrebné predovšetkým skúmať prípustnosť návrhov v zmysle § 250t ods. 1, druhá veta O. s. p., t. j. či navrhovateľ vyčerpal prostriedky proti nečinnosti orgánu verejnej správy, ktorých použitie umožňuje navrhovateľovi osobitný predpis (zák. č. 152/1992 Zb. o sťažnostiach). Navrhovateľ túto podmienku prípustnosti návrhu splnil podaním sťažností zo dna 5. 3. 2007 a zo dna 16. 3. 2007, ktoré boli vybavené oznámením zo dna 6. 6. 2007 č. 1/132/1951-45197/07/Str, sťažnosť, č. 29/2007 a zo dňa

14. 6. 2007 č. I/132/5172-41745/07/Fabi, sťažnosť č. 40/07 ako neopodstatnené, tak ako je to už vyššie uvedené.

Podľa § 20 ods. 1 zákona č. 511/1992 Zb. o správe dani a poplatkov v znení neskorších predpisov konanie je začaté dňom, keď sa podanie daňového subjektu doručilo orgánu príslušnému konať vo veci alebo dňom keď daňový subjekt na výzvu tohto príslušného orgánu doručil doplnené podanie. Ak sa konanie začína z podnetu orgánu príslušného konať vo veci, konanie sa začína dňom keď tento orgán vykonal voči daňovému subjektu alebo inej osobe, voči ktorej je podľa zákona oprávnený konať prvý úkon v konaní.

Podľa § 25 ods. 1 písm. f) cit. zákona ak nie je v tomto zákone alebo osobitnom predpise ustanovené inak, daňové konanie sa zastaví, ak odpadol dôvod konania.

Za nečinnosť v zmysle § 250t ods. 1 O. s. p. je potrebné považovať pasivitu orgánov verejnej správy, t. j. stav, keď orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný.

V čase podania tohto návrhu odporca daňovú kontrolu nevykonával, pretože tá bola ukončená 31. 10. 2006 a vo vyrubovacom konaní, ktoré nasledovalo po ukončení daňových kontrol boli vydané správcom dane platobné výmery. V čase podania návrhu dňa 22. 12. 2006 sa už uskutočňovalo odvolacie konanie na odvolacom orgáne. Za tejto situácie podanie predmetného návrhu nie je možné považovať za také podanie, ktoré by malo za následok začatie konania podľa § 20 zák. č. 511/1992 Zb. Podľa ods. 5 cit. zák. ustanovenia pre konanie je rozhodujúci obsah podania, i keď je nesprávne označené. Z podania musí byť zrejmé, kto ho podáva, čoho sa týka a čo navrhuje. Bez ohľadu na to, že navrhovateľ označil svoje podanie ako návrh na začatie konania, s poukazom na citované zákonné ustanovenie je toto podanie potrebné posúdiť ako odvolanie proti platobným výmerom z 3. 11. 2007, pretože navrhovateľ požaduje preskúmanie, či bol postup správcu v rámci daňovej kontroly a vyrubovacie konanie v súlade so zákonom a žiada zrušiť platobné výmery. V čase podania návrhu už prebiehalo odvolacie konanie začaté na základe predchádzajúceho odvolania navrhovateľa a dôvody odvolania sa prekrývajú s obsahom jeho podania označeného ako návrh na začatie konania v tejto veci.

Vychádzajúc z uvedených dôvodov podľa názoru súdu odporca nebol nečinný, ak o návrhu navrhovateľa doručeného Daňovému úradu K. I dňa 22. 12. 2006 správca dane

nerozhodoval formou rozhodnutia a na jeho podanie reagoval iba oznámením zo dňa 13. 3. 2007.“

Predmetné uznesenie krajského súdu zo 16. septembra 2009 obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Ústavný súd sa z obsahu napadnutého uznesenia zo 16. septembra 2009 presvedčil, že krajský súd sa námietkami sťažovateľa (uvedenými v jeho návrhu zo 7. augusta 2007) zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia, ktoré sú dostatočne

odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Pretože namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu.

Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi odôvodnením rozhodnutia krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a sťažnosť v tejto jej časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. januára 2010